

'I found out that people **actually care** about their environment' ²²

AD VALVAS

JAARGANG 72 FEBRUARI 2025
VOLUME 72 FEBRUARY 2025

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT

'Een minderheid moet je extra beschermen'

Wie schreeuwt het hardst om vrijheid? ¹⁵

HUISILLUSTRATOR DIDO DRACHMAN

'Die borsten heb ik nooit gewild' ⁸

SCHRIJVERSHUISBEZOEK

Bernard Wesseling: 'Poëzie is parelduiken' ¹²

SEEKING ASYLUM

'Being gay helped my integration into Dutch society' ²⁴

FREE LUNCH

Confessions of a campus supermarket thief ²⁸



COVER

Inclusie

In hun strijd tegen woke lijkt de Vrijmoedige Studentenpartij gefixeerd op de lhbt+-gemeenschap. Wanneer bijten vrijheid van meningsuiting en de veiligheid van de VU-gemeenschap elkaar? (p15-17)



Schrijvershuisbezoek

Vrije Schrijver Désanne van Brederode wil haar studenten graag laten kennismaken met de dichter in **Bernard Wesseling**. (p12-14)



Volg ons op Twitter @advalvas_vu en Instagram @advalvas en Bluesky @advalvas.bsky.social



Fungi startup could clean up Dutch ditches
P22-23

Student **Juan Cruz Tubio** wants to use fungi to catch surplus nitrogen from surface water. He has been working day and night to start his company.



'Being gay helped my integration into Dutch society'
P24-27

Psychology student **Hsen K.** had to flee his country Lebanon after being arrested in a gay bath house. 'We still face a lot of violence.'

AD VALVAS

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT
JAARGANG 72 #5 / FEBRUARI 2025
INDEPENDENT MAGAZINE OF VU AMSTERDAM
VOLUME 72 #5 / FEBRUARY, 2025



- 4 **OPINIE**
Marcel Canoy
Niet alles wat kan, moet in de zorg
- 5 **WISSELCOLUMN**
Jacintha Ellers
Bezuinigen? Denk niet meteen aan ontslag
- 18 **XXL**
Buitentoost
- 20 **COLOFON**
- 21 **WEBSITE**
Nieuws **News**



- 28 **CAMPUS**
Confessions of a campus supermarket thief
- 31 **BLOG USC**
Morgan Deneubourg
Every student should feel seen and valued
- 32 **PERSENEELSPAGINA**
- 34 **CULTUUR**
Rialto / Sportcentrum
Griffioen / Restaurant
- 36 **WOUT & DIDO**



PEFC-gecertificeerd
Het papier voor dit magazine komt uit duurzaam beheerde bossen en gecontroleerde bronnen
pefc.nl



'Ik ben te perfectionistisch voor ChatGPT'
P6-7

In de AI Club, die promovendus **Janni Harju** oprichtte, deden chatbots het veel beter dan gedacht.



'Het liefst zou ik een feminiene man zijn'
P8-11

Illustrator **Dido Drachman** legde een lange route af langs allerlei psychische labels, voordat duidelijk werd dat die non-binair is.



Chillen na de lunch

Lachend uitbuiken is hard nodig om op te laden voor het volgende werkcollege.
RESTAURANT HOOFDGEBOUW_ 30 JANUARI 2025, 13.41
FOTO PETER GERRITSEN



Niet alles wat kan, moet in de zorg

Overbehandeling in de zorg is een moeilijk uitroeibare ziekte. Mensen vergeten dat ze heel goed zelf kunnen werken aan hun eigen gezondheid.

DOOR MARCEL CANOY
ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

Onnodige medicatie, keizersneden zonder medische noodzaak, onzinnige kijkoperaties, overbodige diagnostiek, nutteloze screening en controles, onnodige operaties bij kanker, antibioticagebruik bij virussen, psychofarmaca bij lichte psychische klachten en te veel zorg in de laatste levensfase. Het rijtje is lang en de kosten zijn torenhoog. Het is verleidelijk om de schuld neer te leggen bij het systeem, snijgrage chirurgen, of op geld beluste zorgcowboys en farmaceutische bedrijven. En inderdaad – bovengenoemde vormen van overbehandeling zijn vaak toe te schrijven aan die partijen. Zelfs als we erin slagen de perverse

prikkels uit het financieringssysteem te halen, overijverige dokters te disciplineren en cowboys uit te zwaaien, dan blijft er één gigantische olifant in de kamer staan: wijzelf. De lijst met overbehandelingen veroorzaakt door onszelf is minstens net zo lang. Mensen uit het Gooi die bij een vmbo-advies van hun spruiten naar de GGZ rennen, de familie die op hoge poten een second opinion eist, obese mensen die liever een Ozempicje slikken dan af te vallen of patiënten die de gordijnen inklimmen wanneer hun huisarts ze adviseert naar huis te gaan en het een paar dagen aan te kijken (meestal het beste advies, want de meeste klachten gaan vanzelf over). Een subtiele variant hiervan is het gedrag van patiëntenverenigingen. Die lobbyen vaak door behandelingen

of medicijnen te eisen voor een doelgroep, maar vergewissen zich onvoldoende dat alles wat voor hun doelgroep gebeurt en betaald wordt ten koste gaat van andere doelgroepen. We kunnen een euro immers maar één keer uitgeven. Niet zelden spelen farmaceutische bedrijven daar listig op in. Een zielige patiënt wordt richting media geschoven, want die akelige overheid wil geen medicijn voor deze arme sloeber vergoeden terwijl die er zoveel baat bij zou hebben. En de minister gaat onder druk van de Kamer weer overstag, terwijl de prijs van het medicijn de gezondheidswinst niet rechtvaardigt en het bovendien heel vaak erg onzeker is of het medicijn überhaupt wel werkt.

De hand in eigen boezem steken is uit de mode geraakt. De slogan van populisten over de hele wereld is *'promise everything, deliver nothing and blame someone else'*. Het kabinet-Schoof in één zin. En het electoraat trapt er elke keer weer in. Het is evenwel te gemakkelijk het kabinet de schuld te geven van de stijgende kosten in de zorg en de schaarste op de arbeidsmarkt. Wat er ook in Den Haag gebeurt, als we met onszelf beginnen, kan er een hoop. In het verleden stierven we massaal aan infecties, epidemieën of tbc. Nooit in de geschiedenis (met corona als curieuze uitzondering) hebben we zoveel invloed gehad op de eigen gezondheid als nu. Aan de slag dus. Ik draai alvast een einde aan dit epistel, want de sportschool wacht.

Marcel Canoy is hoogleraar gezondheidseconomie aan de VU.

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

Bezuinigen? Denk niet meteen aan ontslag



Jacintha Ellers hoogleraar onderwijs en diversiteit

60 miljoen of misschien wel meer. Nee helaas, dat is niet de hoofdprijs in de PostcodeLoterij maar het bedrag dat de VU moet bezuinigen in de komende jaren. Oorzaak is niet alleen het gure anti-intellectuele klimaat dat er sinds kabinet-Schoof heerst, maar ook inflatie, loonsverhogingen en dalende studentenaantallen. Het is duidelijk dat alle geledingen van onze universiteit zullen moeten bezuinigen. Hoewel de informatie tot nu toe mondjesmaat is, wordt er al gespeculeerd over reorganisatie en ontslagen. Maar de vraag is of er geen betere oplossingen zijn om de financiële tegenslag het hoofd te bieden. Grootschalig ontslag is een kortetermijnpleister met veel nadelen op de lange termijn. Het leidt tot gedemoraliseerde medewerkers en torenhoge herwervingskosten, zodra de financiën zich herstellen. Het kan ook anders, blijkt uit het inspirerende boek *Everybody Matters* van Bob Chapman. Hij beschrijft hoe tijdens de financiële crisis van 2008 zijn bedrijf Barry-Wehmiller in zwaar weer terecht kwam. In plaats van medewerkers te ontslaan, vroeg dit bedrijf al hun medewerkers om 4 weken onbetaald verlof te nemen. Door de last gezamenlijk te dragen, werden

Bij Harvard verlaagden de topbestuurders eerst hun eigen salarissen

honderden banen gered en kon het bedrijf herstellen. Soortgelijke voorbeelden van hoe solidariteit een financiële crisis het hoofd kan bieden, zijn te vinden in academia. Bij sommige universiteiten werd medewerkers gevraagd om vrijwillig een klein percentage van hun salaris in te leveren, zodat grootschalige ontslagen konden worden voorkomen. Bij Harvard gaven de rector en topbestuurders het goede voorbeeld en verlaagden eerst hun eigen salarissen. Wat kan de VU leren van dit soort voorbeelden om uit het huidige financiële dal te komen? Natuurlijk moeten we cursussen en opleidingen tegen het licht houden in het kader van de lagere onderwijsvergoedingen. Natuurlijk moeten we kritisch naar de efficiëntie van ondersteunende processen kijken. Maar bovenstaande voorbeelden laten zien dat mensen het grootste kapitaal zijn. Is dat niet precies waar we als waardengedreven universiteit voor staan? Terwijl ontslag het gemeenschapsgevoel vernietigt en het wantrouwen voedt, leidt solidariteit tot veerkracht en een gedeeld doel. Dus, VU, wat gaat het worden? Heeft iemand in het bestuur de moed om solidariteit als oplossing te overwegen?

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

‘Ik ben te perfectionistisch voor ChatGPT’

DOOR MAURICE TIMMERMANS
FOTO PETER VALCKX

In de AI Club, die promovendus **Janni Harju** oprichtte, kregen chatbots als ChatGPT huiswerkopdrachten van de VU voorgeschoteld. Ze deden het veel beter dan gedacht.

‘Ik ken een wiskundige die vindt dat ChatGPT nu even goed is als een PhD-student’

Hoe kwam je op het idee om een AI-club op te richten? “Twee jaar geleden had iedereen het ineens over ChatGPT. Het viel me op dat veel studenten en medewerkers erover hadden gelezen, maar het niet zelf gebruikten. Toen ontstond het idee voor een AI-club, waarin we chatbots en andere tools uitproberen en daarna bespreken met collega-onderzoekers. Vergelijkbaar met een *journal club*, waarin iedereen hetzelfde wetenschappelijke artikel leest en erover discussieert.”

Welke tools horen beslist thuis in de academische gereedschapskist? “In ieder geval ChatGPT, of een vergelijkbaar taalmodel, om te schrijven en te programmeren. Een tijd terug hebben we Midjourney getest, waarmee je beelden kunt maken. Prachtige tool, maar niet geschikt voor wetenschappers. Geef een simpele opdracht, zoals teken een watermolecuul, en je krijgt een buitengewoon ingewikkeld netwerk te zien, in plaats van gewoon twee water- en één zuurstofatoom. Wel kun je zelf een plaatje invoeren en dat laten verfraaien.”

De volgende tool die jullie gaan bespreken zal DeepSeek zijn, de Chinese variant van ChatGPT. “Ja, we gaan DeepSeek zeker testen. Ik denk dat veel mensen deze chatbot, die gratis is, gaan uitproberen.”

Hoe hebben jullie ChatGPT gekeurd? “Vorig jaar hebben we aan ChatGPT, maar ook de chatbots Gemini en Claude de huiswerkopdrachten voorgelegd die we aan onze studenten meegeven. Hoogleraren, met wie we dit bespraken, verwachtten dat de bots zwaar door de mand zouden vallen, maar dat is niet gebeurd. Alle drie voerden minstens eenderde van de opdrachten goed uit, inclusief berekeningen. Studenten kunnen dus thuis hun voordeel doen met de bots, al dragen deze opdrachten slechts voor een deel bij aan de eindscore van het vak. Taalmodellen ontwikkelen zich snel. Ik ken een wiskundige die vindt dat ChatGPT nu even goed is als een PhD-student.”

Ontmoedig je studenten om chatbots te gebruiken? “Nee. In de sociale wetenschappen, met al zijn schrijfpdrachten, kan dat een probleem zijn, maar in de biofysica maken studenten meestal berekeningen. Met als belangrijkste doel het begrijpen van de natuurkundige fenomenen die bij de berekeningen een rol spelen. Voor hun scriptie mogen ze ChatGPT gebruiken, maar dat moeten ze dan wel vermelden. Dat is universitair beleid. Een chatbot gebruiken om nauwkeuriger te formuleren lijkt me prima. Uiteindelijk gaat het om een samenhangend verhaal, met een introductie, probleemstelling, oplossing en conclusie.”

In welke zin vormt AI een bedreiging in het onderwijs? “In de moderne wetenschap neemt programmeren een belangrijke plaats in, maar moet je studenten dat nog wel leren? ChatGPT doet dat in een handomdraai. De vraag is dan: gaat daarmee iets essentieels verloren, of niet? Ik programmeer zelf en denk na over elke stap. Dat mis je als je AI het werk laat doen. Maar hoe erg is dat? Een groot voordeel is dat ChatGPT coderen nu toegankelijk maakt voor wetenschappers die daarmee geen ervaring hadden.”

Gebruik jij AI bij het schrijven van je proefschrift? “Ik ben net klaar, maar nee, ik vind ChatGPT geen grote hulp. Ik ben enigszins perfectionistisch en blijf liever bij mijn eigen stijl. Alleen als ik helemaal vastzit, vraag ik weleens om suggesties.”

Hoe gaat AI het vak van onderzoeker veranderen? “Als ik optimistisch ben, geloof ik dat AI het leven van wetenschappers makkelijker maakt door subsidieaanvragen te schrijven, en door preprints te selecteren die voor mij de moeite waard zijn. Dat zou veel tijd schelen, want er wordt ontzettend veel gepubliceerd. Maar als ik pessimistisch ben, dan vrees ik dat AI de arbeidsmarkt gaat beïnvloeden, en dat ook academici daar de gevolgen van merken. We lossen problemen op, we schrijven, we programmeren, en dat zijn zaken waar chatbots steeds beter in worden.” **AV**



Janni Harju
27

2023
Oprichting AI Club

2021 - heden
Promovendus theoretische biofysica; doet onderzoek naar de organisatie en dynamiek van chromosomen van bacteriën en eukaryoten

2020
Masterdiploma theoretische en wiskundige natuurkunde, Ludwig Maximilians-universiteit, München

2018
Bachelordiploma wiskunde en natuurkunde, Universiteit van Manchester; winnaar Alison Uttley Prijs, voor geëngageerdste student van de faculteit natuurkunde en astronomie

2017
Stage, German Aerospace Center

AI Club

Eens per maand verzamelen gemiddeld tien promovendi en postdocs van de sectie Fysica van levende systemen zich in het Onderzoekgebouw. De jonge wetenschappers testen AI-tools, zoals ChatGPT, Github, Copilot en Midjourney. Dat doen ze voornamelijk thuis, op de bijeenkomsten discussiëren ze vervolgens over de tekortkomingen en de meerwaarde van de technologie voor hun werk als onderzoeker. Het is tegelijk een manier om op de hoogte te blijven van de nieuwste tools. Het aantal bezoekers van de club wisselde in de afgelopen twee jaar van vijf tot twintig.



‘Die borsten heb ik nooit gewild’

Illustrator **Dido Drachman** legde een lange route af langs allerlei psychische labels, voordat duidelijk werd dat die non-binair is: ‘Ik voelde me anders dan anderen, maar verder had ik er zelf ook geen woorden voor.’

TEKST WELMOED VISSER
FOTO'S YVONNE COMPIER

“De wereld ziet mij als vrouw. Dat vind ik behoorlijk vervelend, omdat ik mezelf niet als vrouw zie, maar gewoon als Dido. Maar zolang de meeste mensen op een binaire manier kijken, ben je of man of vrouw.” Toen Drachman nog testosteron smeerde, werd die vaker als jongen gezien. Dat had onder meer met diens lagere stem te maken. Toch twijfelt die of die het weer wil gaan smeren. “Eigenlijk voel ik me op dit moment best goed over mezelf.”

Ad Valvas-illustrator Dido Drachman (32) is non-binair. Afgelopen voorjaar onderging die een mastectomie, een operatie waarbij diens borsten werden weggehaald. En sindsdien voelt die zich, eindelijk, prettig in diens eigen lichaam. Het hebben van borsten was een ding voor Drachman. “Ik heb ze nooit gewild. Dat ze mijn armen raakten als ik voorover zat, vond ik heel vervelend. Dat andere mensen ze zagen ook al probeerde ik ze zo strak mogelijk tegen mijn lichaam te binden, dat anderen mijn lichaam zelfs mooi vonden vanwege die vrouwelijke vormen; ik voelde me daar zeer ongemakkelijk over.”

Sinds de operatie zijn die gevoelens weg. “Eindelijk heb ik een lichaam dat past bij hoe ik mezelf zie. Ik ben tevreden zo. Ik hoef geen gespierde man te zijn, het liefst zit ik een beetje tussen mannelijk en vrouwelijk in.”

“Ik voel me genderfluïde, niet genderloos: de ene dag ben ik wat meer vrouw, de andere dag wat meer man. Een feminiene man zou ik het liefst zijn. Genderklinieken zijn daar niet op ingesteld.”

Rouwproces

Toen Drachman in 2020 uit de kast kwam als non-binair was Dido vooral bang om diens moeder te kwetsen. “Ik ben opgegroeid tussen de vrouwen: tantes, buurvrouwen, mijn eigenzinnige moeder, die beeldhouwer is en feminist. Van

haar heb ik geleerd dat vrouwen voor hun rechten moeten vechten, dat ze hun kansen moeten grijpen. Dat ik mezelf geen vrouw voel, heb ik lange tijd zelf gevoeld als een gebrek aan solidariteit, als afhaken in die grotere strijd die ik evenwel nog steeds ondersteun.” Dat Drachman enig kind was en diens moeder die altijd had gezegd hoe blij ze was met een dochter, hielp daarbij niet.

In een gespreksgroep met andere queers had Drachman geleerd dat als ouders niet uitgesproken tegen geslachtsveranderingen zijn, ze het uiteindelijk zullen accepteren, maar dat het vaak wel even tijd kost. “Zie het als een rouwproces”, legt Drachman uit, “je ouders moeten afscheid nemen van de dochter die ze tot dan toe hebben gehad. Ze krijgen er een ander kind voor terug en het kost even tijd om dat te verwerken.”

Toen diens moeder zei dat ze trots was op een oud-klasgenoot van Drachman die een geslachts transitie had ondergaan, vroeg Drachman: “Hoe zou je het vinden als ik zo was?” Diens moeder reageerde amper. Een aantal keren bracht Drachman het onderwerp in algemene termen ter sprake voordat die het direct durfde te zeggen.

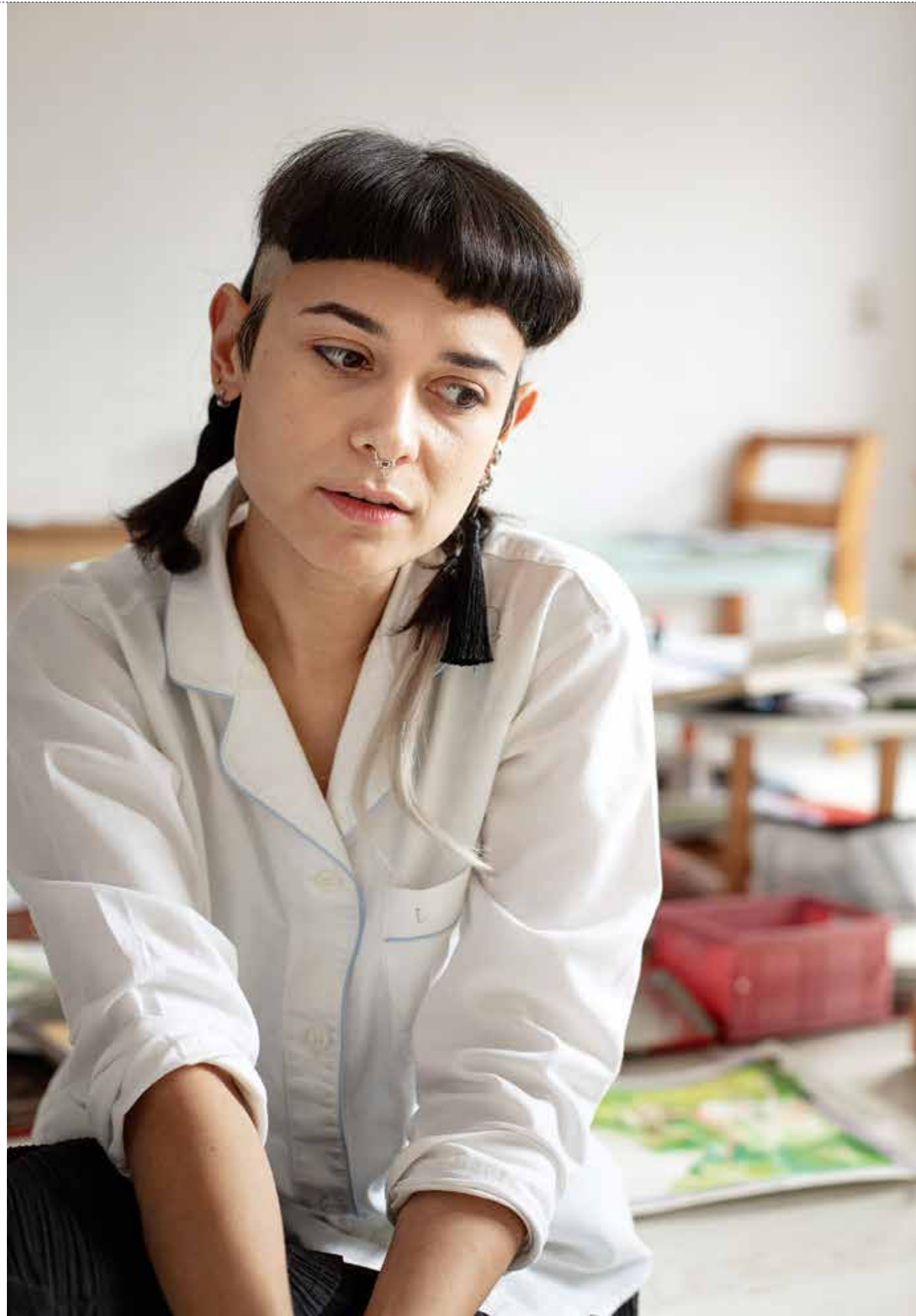
Toen Drachman eindelijk direct zei dat die non-binair is, reageerde diens moeder bezorgd en angstig. “Zelf weet ze dat niet meer”, zegt Drachman, “nu zegt ze dat ze altijd al trots op me is geweest om wie ik ben.”

Drachmans vader reageerde daarentegen een tikkie nonchalant: “O, oké, dat zie ik wel”, zei hij, om vervolgens door te gaan op een ander onderwerp, maar er af en toe op terug te komen met vragen over genderidentiteit. “Het is zijn manier om me te laten weten dat ik niks fout kan doen”, zegt Drachman.

Drachmans’ toenmalige vriend had er meer moeite mee. Hoewel hij altijd zei dat Drachman de liefde van zijn leven was, kon hij diens non-bi-

‘Het liefst zou ik een feminiene man zijn’

‘Je ouders moeten afscheid nemen van de dochter die ze tot dan toe hebben gehad’



Gender-neutrale voornaamwoorden

Veel non-binaire personen willen liever niet met hij of zij aangeduid worden, maar met andere - genderneutrale - voornaamwoorden. Daar zijn nog geen definitief ingeburgerde woorden voor, maar de opties die het vaakst gebruikt worden, zijn **die, diegene en hen**, met als bezittelijk voornaamwoord bijvoorbeeld diens of hun.

Illustrator

In Drachmans werk komt genderidentiteit voor als thema, zij het meestal impliciet, zoals in de afbeelding van Christus bij een column van Wout van Zaale. Christus heeft wonden van een borstoperatie, maar dit is zo subtiel gedaan dat het de meeste lezers waarschijnlijk ontgaan is.

In 2020 verscheen Drachmans' graphic novel *Zwanendrifters*. Verder maakte die onder meer werk voor een boek over de Indonesische onafhankelijkheid, voor de tentoonstelling *Leven met oorlog* en die illustreerde het *Handboek Wijnverleider* van Nicolaas Klei.



Uitsnede van pag. 1
Laatste kans
(2024, acrylics op papier)
didodrachman.com

naire identiteit niet echt accepteren. "Dat vind ik nog steeds pijnlijk, ik dacht dat hij van me hield vanwege de persoon die ik ben."

Gothic Lolita

"Wanneer kies je of je later man of vrouw wordt?" vroeg Drachman als driejarige aan diens moeder. Drachman werd als kind vaak voor een jongetje gehouden. Dido had een bos krullen en hield van in bomen klimmen. Jurkjes bleven nooit lang goed. Toen die klein was, was dat geen probleem, maar op de basisschool begon het te schuren. Toen de juf van groep drie vond dat Drachman wel erg druk was voor een meisje, keerde die zich meer naar binnen. "Ik ben een perfectionist en een pleaser. Ik ging heel erg mijn best doen om me te gedragen zoals van me werd verwacht." Sinds diens puberteit werd Drachman steeds ongelukkiger met diens lichaam dat zich tot vrouw ontwikkelde. Toen Drachman zei dat die niet blij was met diens rondingen, dacht diens moeder, die in de mode heeft gewerkt, aan anorexia. En als jonge twintiger werd Dido gediagnosticeerd met allerlei labels: depressie, adhd, borderline. Drachman kleepte zich doordeweeks als punker en in het weekend als Gothic Lolita, een extreem popperige kledingstijl die vooral in Japan populair is. "Mijn uiterlijk was een masker", zegt Drachman nu, "als je er extreem uitziet, houdt dat mensen op afstand. Je krijgt geen aandacht van mannen, want die vinden je te raar. Dat was precies wat ik wilde. Bovendien ben je als Gothic Lolita van top tot teen bedekt, dus dan hoefde ik mijn lichaam, waar ik me zo ongemakkelijk over voelde, niet aan de wereld te laten zien."

Paniek

Wat er aan de hand was, wist Drachman zelf ook niet. "Ik voelde me anders dan anderen, maar verder had ik er geen woorden voor." Drachman heeft altijd veel getekend en gelezen. Vanaf de

puberteit trok die zich meer en meer terug in diens fantasiewereld. Daar ontstond diens eerste artistieke werk.

Toen Drachman op diens 24ste naar Brussel verhuisde om daar een kunstopleiding te doen, ging het steeds slechter. "Ik kon steeds slechter verbinding maken met mijn eigen lichaam, ik ervoer een enorme afstand tot mezelf. Als ik langs een raam of een spiegel liep en ik mezelf bij toeval zag, kreeg ik soms een paniekaanval." Uiteindelijk zocht Drachman hulp bij een studentenpsycholoog.

Ondertussen was diens beste vriend naar Londen verhuisd en vertelde via internet over diens geworstel met diens genderidentiteit. Drachman herkende veel en dat zette die aan het denken. De Belgische psycholoog, die Drachman trouwens gratis hielp vanwege verzekeringsgedoe, hielp Drachman diens grootste verwarring te ontfaan. Langzaam beseftte Drachman dat die non-binaire was en dat dat weleens de oorzaak kon zijn van veel van diens problemen.

Drachman begon testosteron te smeren. Dido's haargroei en stem veranderden, maar de grootste verandering zat in hoe die zich voelde: "Gewoonlijk trek ik me dingen heel erg aan, maar nu kon niks me meer wat schelen. Op een bepaalde manier was het wel lekker, maar het was ook bizar."

Drachman smeerde de testosteronzalf, van vrienden gekregen, illegaal. Inmiddels is Drachman ermee gestopt. "Als je een operatie ondergaat, willen ze dat je clean bent van hormonen, tenzij je die via de legale weg hebt verkregen. Daarom ben ik gestopt. Omdat ik me momenteel goed voel in mijn lichaam, ben ik niet weer begonnen."

Wat Drachman betreft is het prima zo, al zou die graag zien dat die niet automatisch werd aangesproken met *mevrouw*.

Niet bang meer

Een nadeel aan niet meer smeren is dat Drachmans menstruaties weer terugkwamen en de hormonale schommelingen rond diens cyclus ergaart Drachman als heftig. "Het lijkt wel alsof er een week per maand een andere persoon in mij woont. Dat is heel onrustig."

Het zou een reden kunnen zijn waarom die ooit weer gaat beginnen met testosteron. Nu Drachman beter in diens vel zit, heeft die meer energie om te werken: tekenen, graphic novels maken, Drachman wil nog zoveel doen en die maandelijkse onrust leidt af.

Eén ding weet Drachman zeker: die wil zich niet meer verbergen voor de wereld. Aan dates vertelt die vrijwel meteen dat die non-binaire is. "Als iemand me om die reden afwijst, dan is dat maar zo. Ik ben er niet meer bang voor. Het meest pijnlijke op dat vlak is me toch al overkomen." **AV**

'Ik dacht dat hij van mij hield vanwege de persoon die ik ben'

'Het lijkt wel of er een week per maand een andere persoon in mij woont'

Bernard Wesseling 'Poëzie is parelduiken'

Vrije Schrijver Désanne van Brederode wil haar studenten graag laten kennismaken met de dichter in **Bernard Wesseling**.

DOOR WIN CASTERMANS
FOTO'S MARTIJN GIJSBERTSEN

Het is grijzer dan grijs, de straten glimmen al de hele dag. Op een winterse namiddag loopt Vrije Schrijver Désanne van Brederode met vijf studenten (vier vrouwen, één man) over een brug in Amsterdam-Noord. Op zoek naar de woonboot van dichter/schrijver Bernard Wesseling (46). Even later worden ze daar hartelijk ontvangen met thee, wijn en hartige hapjes. En dan valt er een stilte, de poëzie wacht.

Ze hebben allen zijn nieuwste bundel *Ontkrachtigen en affirmaties* gelezen. Dat was nogal wennen. Lastig te begrijpen ook, vonden ze. In het voorbereidend college raadde Van Brederode hen aan om zo'n dichtbundel niet alleen snel achter elkaar uit te lezen, maar zo nu en dan traag en aandachtig één gedicht tot je te nemen. "Denk aan het eten van een bonbon."

Om het ijs te breken praten ze eerst over zijn vakantie. Morgen vliegt de dichter voor een maand naar Indonesië. "Ik ben in lange tijd niet zo lang op vakantie geweest. Maar ja, is het wel vakantie? Als kunstenaar heb je eigenlijk nooit en altijd vakantie. Het is een soort intimiderende vrijheid. Dreigende leegte en een uitnodigende ruimte, zo zou ik het willen noemen."

Ga je daar dan een nieuwe dichtbundel schrijven, of er inspiratie voor opdoen? vraagt een studente. Wesseling: "Alweer een nieuwe? Heb jij veel haast met een nieuwe uitgave van mij?" "Ik zie er wel naar uit", antwoordt ze vriendelijk. Wesseling: "Ik ben nu een beetje het welbekende zwarte gat aan het afvech-

ten. Ik probeer dat wel altijd voor te zijn. Dagelijks zit ik aan mijn schrijftafeltje, maar daar komt niet altijd wat uit en dat is dan ook prima." Hij haalt daarbij de dichter Rutger Kopland aan. "Ik volgde ooit een cursus bij hem op een Frans landgoed. Mijn moeder had betaald, zodoende kon ik erheen als jongste deelnemer."

Grote oefening in vertrouwen

Van deze bedachtzame Groninger heeft Wesseling veel opgestoken: "Kopland leerde ons dat je moet durven wachten. Dus niet meteen alles verzilveren, onder woorden brengen en vangen. Poëzie heeft veel te maken met de zeer lastige vraag: wat heb ik eigenlijk te zeggen? En dat is dat durven wachten. Dat je niet afdwingt, maar accommodeert. Je gaat zitten, en je durft te wachten tot iets zich aandient. En dat wat zich dan aandient komt meestal uit de diepte, als het meezit. Het is een soort parelduiken, je verbaast jezelf, je komt naar boven met iets waarvan je denkt: goh, ben ik blij dat ik erbij ben gebleven. Het is een grote oefening in vertrouwen, dat is heel algemeen wat poëzie voor mij is. We leven in een zeer belachelijke wereld; die is onzeker, gevaarlijk en schofterig helaas, maar niet zonder wonderen. Ik heb me altijd veilig gevoeld in het maken van poëzie, dat grondt me."

Verwonderd en uitgebeend

Het woord verwondering dient zich altijd aan als het gaat om poëzie. Wesseling vindt dat terecht. Hij houdt van de kraakheldere gedachtegangen van dichteres Wislawa Szymborska.

"Zij begint ergens en zet je op het eind ergens af, dat je denkt: wow. Dat taal dit kan. Haar huwelijk tussen verstand en gevoel vind ik fantastisch." Iemand moet ook denken aan Judith Herzberg. Van Brederode haakt hierop in en citeert spontaan de volgende strofe van haar:

*Lopen is op voeten balanceren,
op straat zie ik warme wezens
die ook de onbegrijpelijke moed
hebben gehad om op te staan
in plaats van niet.*

Van Brederode: "Jaaah, geweldig. Ik zit 's ochtends in de tram en krijg dan deze regels in mijn hoofd en voel zo'n ontzettende liefde voor al die mensen; jullie zijn allemaal zo dapper geweest om op te staan. Maar ik denk ook aan degenen die hier ook hadden moeten zitten, maar die zo depressief zijn dat ze het niet kunnen."

Wesseling vindt het citaat van Herzberg een geslaagd voorbeeld van een goed idee. "Szymborska heeft dat ten voeten uit, zo'n ideepoëzie: een toffe invalshoek waarmee ze helemaal aan de haal gaat. Die antenne voor het goede idee bewonder ik zeer in dichters."

Wesseling is zelf heel tevreden over zijn idee over de opening van zijn nieuwste bundel met een brief aan zijn oudere zelf. "In interviews met schrijvers hoor je vaak de vraag: wat zou je tegen je jongere zelf willen zeggen? Ik dacht: ik ga het omdraaien. Ik nam dat idee zo serieus dat ik het openingsgedicht in één dag schreef. Daarmee heb ik aan allerlei voorwaarden voldaan van wat ik wens te zien in een goed gedicht."

'Het is nodig om je gevoelens serieus te nemen en ermee te worstelen in taal'



Meer schrijvers bezoeken

De schrijvershuisbezoeken horen bij de minor Aan de slag met literatuur. Vrije Schrijver Désanne van Brederode ging met haar studenten ook naar Hans Münstermann, Vonne van der Meer en Willem Jan Otten. Van Brederode geeft tevens colleges creatief schrijven. Jacqueline Bel, hoogleraar moderne Nederlandse letterkunde, begeleidt deze colleges en coördineert deze minor en de bachelor creatief schrijven Nederlands.

Boekenkast

Focus (gedichten, 2006) C. Buddingh'-prijs
Naar de daken (gedichten, 2012)
& de dag ligt open als een ei in zijn gebroken schaal (gedichten, 2016)
 Zijn romans: *De favoriet* (2004), *Portret van een onaangepaste* (2010), *Gezelschapsjongen* (2017), *Midzomer, stadsmoe* (2020)
We ramen de schade die ons het zicht op de weelde ontnemt (memoir, 2022).

'Ik heb me altijd veilig gevoeld in het maken van poëzie, dat grondt me'

Iedereen kan zich erin herkennen." Van Brederode moet nu ook denken aan zijn gedicht over een jonge anarchist in de trein. Wesseling: "Dat is het meest poëtische gedicht. Ik geef daar min of meer prijs van wat ik vind dat poëzie allemaal niet is."

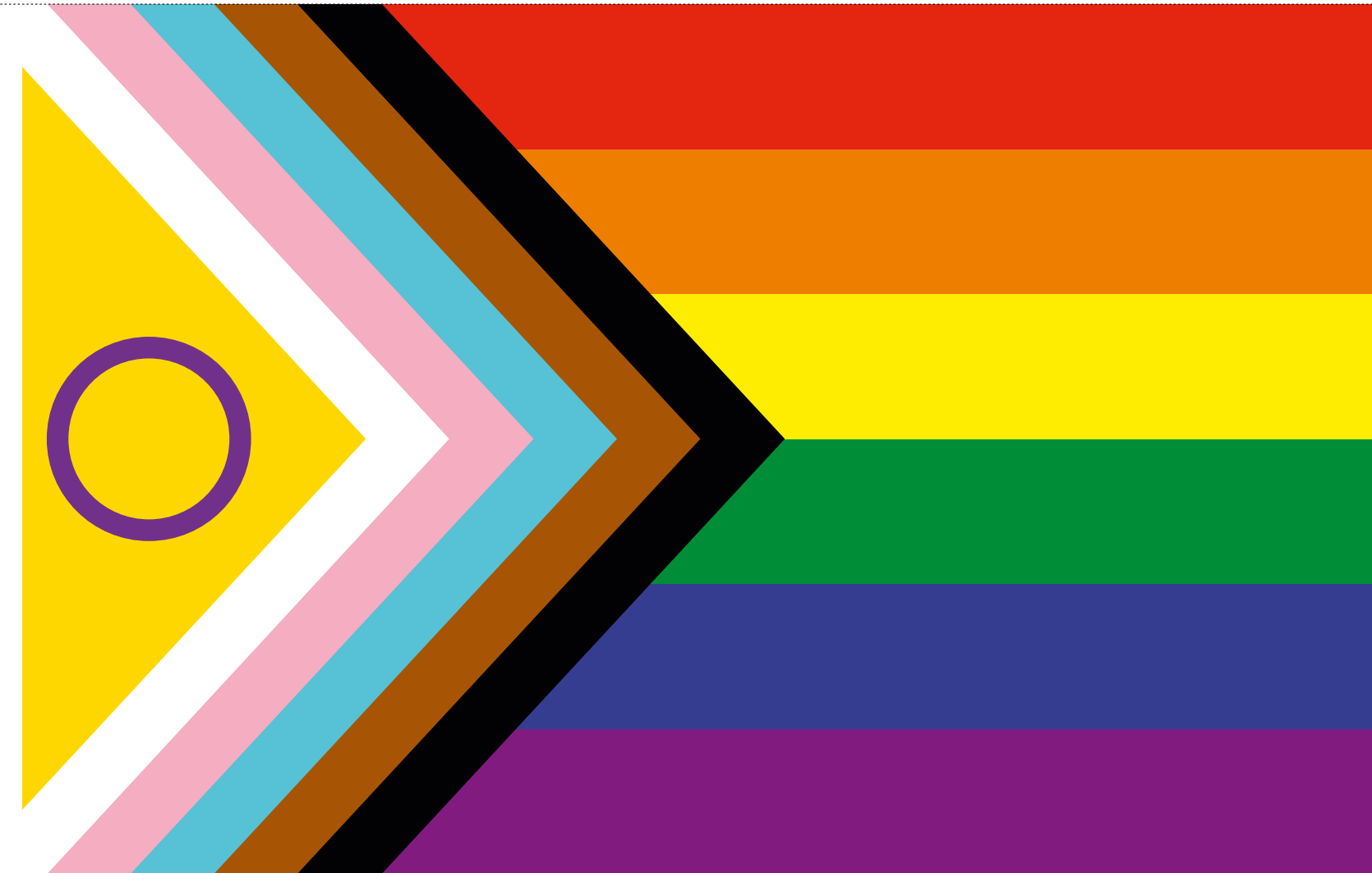
Poëzie, denk je, is toch vooral veel dingen niet: de agitprop van het pamflet, je intelligentie in quotiënten, wenskaartsentimenten, sussende sofismen, de santenkraam van naam en faam, de seksstrijd, meteorologische huzarenstukjes, intertekstuele hoogstandjes, de tijdgeest gebotteld, de toekomst ontkurkt, de viering van vulgariteit, en al helemaal niet De Waarheid in kapitalen...

"En vervolgens schop ik mezelf gelukkig wel onderuit met: *stellig, stellig ventje – wat bepleit je?*"

Het is lastig om een gedicht uit te leggen, merkt Wesseling ook nu weer. "Als je nog iets kunt zeggen over je gedicht, dan is het geen goed gedicht", zei Kopland. "Ik vind het wel heel streng, maar snap wat hij bedoelt. Zo uitgebeend moet poëzie zijn. Klein beetje toelichten misschien, dat kan. Maar als je het echt moet uitleggen, dan heb je bijna je werk niet goed gedaan. En bovendien ontnem je iemand ook het plezier van het uitvoeren ervan. Het is niet zo dwingend dat iemand anders er niet iets uit kan halen dat ik er niet in heb gelegd. Ik sta er altijd open voor."

Gevoelens in taal

Wesseling rondt af met een hartstochtelijk pleidooi voor poëzie. "Het is nodig om je gevoelens serieus te nemen en er mee te worstelen in taal. Van jong af aan zouden kinderen al veel met poëzie in contact moeten komen. Als je gelooft in taal, durf je ook veel meer te geloven in je eigen gevoelswereld. Als je het plezier kent van jezelf te kunnen uitdrukken op een manier die in de buurt komt van de complexiteit van je gevoelswereld, dan heb je veel meer reden om te willen communiceren, om ergens überhaupt te willen zijn. Poëzie is niet alleen voor dichters, het is voor iedereen." 



Wie schreeuwt **het hardst** om vrijheid?

In hun strijd tegen woke lijkt de Vrijmoedige Studentenpartij gefixeerd op de lhbt+-gemeenschap. Wanneer bijten vrijheid van meningsuiting en de veiligheid van de VU-gemeenschap elkaar?

DOOR EMMA SPRANGERS

“Eew... brother eew, what's that?!” Op een Instagramfilm-pje van het VSP-account klinkt een afkeurende voice-over terwijl voor het VU-hoofdgebouw de vlag met de duurzaamheidsdoelstellingen wordt gehesen. Het beeld knipt naar VSP-lid Laura Oorschot: "Wat dit écht betekent is: sprinkhanen eten, auto thuis laten staan, geen vlees meer in de supermarkt, nog meer diversiteitswaan." Het is een veelgebruikte stijl door de studentenpartij: ze filmen iets op de campus en laten hun leden, vaak onhandig overstemd door bombastische muziek, uitleggen wat er mis is met datgene wat ze filmen. Want de partij vindt wel meer 'ew': safe spaces, diversity officers, internationalisering, de cancelcultuur.

Propagandavlag

Waar de partij voor staat? Academische vrijheid. Hoe ze daar denkt te komen? Door het inperken van "wokeprojecten" als "queerfeminisme, dekolonisatie, klimaat hobby's", aldus een VSP-lid uit Leiden. En hoewel het geen grote rol lijkt te

spelen in hun partijplan lijken ze – vooral op sociale media – in het bijzonder bezig met het aanpakken van dat eerste punt. Voor het hoofdgebouw wijst Oorschot in een Instagramfilm-pje naar de Pride Progress Flag (“propaganda is alomtegenwoordig”), VSP-voorzitter Marlon Uljee, die in zijn eerste jaar in de studentenraad diversiteit in zijn portefeuille had, reageert in *De Telegraaf* op de gestolen pride vlag (‘Als je iets door iemand zijn strot duwt, is het logisch dat men gaat kokhalzen’), de VSP bezigde tijdens hun campagne vorig jaar de slogan ‘*Don’t be gay, vote VSP*’ en plakte stickers met ‘Er zijn twee genders. Durf jij het nog te zeggen?’ rond de Pride Library en genderneutrale toiletten.

Ongehoord

Dat ‘durf jij het nog te zeggen?’ lijkt de crux van hun overtuiging. De wokebeweging zou het open debat in de weg zitten. Maar daar is iets aan te doen: als je je aanmeldt bij VSP zul je de stem zijn van veel ongehoorde studenten, stellen ze op hun Instagram. Want, zo uitte Uljee zijn onvrede in *De Telegraaf*: ‘De mening van een marginale, luidruchtige groep gaat boven de vrijheid van meningsuiting.’ En in een inmiddels verwijderde tweet: ‘Ik word vooralsnog meer beledigd en gediscrimineerd op de uni dan menig nicht. Zullen we de blanke heteroman ook expliciet gaan benoemen? Nee hoor, wij janken niet, en voor ons is wél iedereen gelijk.’ Toch blijkt steeds weer dat gelijkheid geen gegeven is, zegt rector Jeroen Geurts: “Bepaalde mensen krijgen minder plek om zichzelf te kunnen en mogen zijn dan anderen in onze samenleving. Een minderheid moet je extra beschermen. Dat hebben we als bestuur vaker tegen VSP gezegd: Ja, er is vrijheid van meningsuiting, en de ‘andere kant’ heeft ook de verantwoordelijkheid om daar tegenin te gaan en het gesprek aan te gaan. Maar die andere kant, de lhbt+-gemeenschap in dit geval, voelt zich ongemakkelijk in een samenleving die niet voor hen gemaakt lijkt. Daar zit intrinsieke ongelijkheid, en machtsverschil. Dat vereist een zekere finesse in het gesprek aan de kant van de VSP: niet iedereen kan momenteel op dezelfde ‘sterkte’ meepraten.”

Genderenquête

Het gesprek aangaan is iets dat de VSP wel zegt te willen doen. Met hun genderenquête in het hoofdgebouw vorig jaar maart bijvoorbeeld, waarin ze voorbijgangers vroegen op een whiteboard een streepje te zetten bij hoeveel genders zij denken dat er zijn: twee, of een oneindige hoeveelheid. Toen de enquête na meerdere klachten werd gestopt door de VU, stelde Uljee dat maar weer eens duidelijk was geworden dat de VU zwicht voor een “marginale groep die schreeuwt en zeurt”, in plaats van de vrijheid van meningsuiting te bewaken. Ook op X schrijft de VSP dat de actie bedoeld was om het gesprek open te breken. Maar die ik-stel-al-

‘Je bent pas echt vrij als iedereen vrij kan zijn’

‘Elke plek moet veilig voelen op deze campus, maar dat is nog lang niet altijd zo’

leen-maar-vragenhouding weten ze niet consequent vol te houden. Wanneer Oorschot in een Instagramfilmje wordt gevraagd wat haar lievelings-VSP-moment van 2024 is, noemt ze de genderenquête. Zo’n uur na de start hadden er 288 mensen een streepje gezet. Van wie 210 hadden gestemd op ‘twee genders’, de overige 78 op meer dan twee. Daaruit trok Oorschot de conclusie dat “driekwart van de studenten tóch vindt dat er twee genders zijn.” Je kunt je afvragen wat de p-waarde van dit onderzoek is, maar welke conclusie ze eraan verbindt, is veelzeggender: “Dat geeft hoop.” Waarop precies? We kunnen het haar niet vragen, op een verzoek haar uitspraak te verklaren, reageert ze niet.

Iemand blijven misgenderen

Volgens rector Geurts zoekt het VU-bestuur constant naar de balans tussen de vrijheid van meningsuiting en respect hebben voor elkaar. Geurts maakt daarbij onderscheid tussen sociale veiligheid en intellectuele veiligheid. “Intellectueel mag een discussie best onveilig zijn. Dat hoort bij een universiteit, je mag het met elkaar oneens zijn, het mag schuren. Maar als je je sociaal niet veilig voelt, kun je eigenlijk niet op een goede manier participeren aan de discussie. Dat is vervelend, want we moeten het wel over dit soort dingen kunnen hebben. Cancelcultuur is niet goed. Tegelijkertijd zijn lhbt’ers al jaren aan het vechten om te ‘mogen’ zijn wie ze zijn. Is het dan zinvol om tegen juist deze groep te roepen ‘er zijn maar twee genders’? Ik denk persoonlijk van niet. Het gesprek wordt er niet beter van en ik vind het daarnaast ook gewoon onaardig.” De genderenquête werd vroegtijdig gestopt, maar een situatie waarbij de VU niet op tijd kon ingrijpen was een reportage van Ongehoord Nederland, waar Uljee de presentator door het hoofdgebouw leidt terwijl ze samen lachen om menstratieproducten in de mannen-wc’s, Uljee haar Green Office laat zien (“Dit is echt verschrikkelijk”) en hij terughaalt hoe hij tijdens een weekend met de nieuwe studentenraad iemand misgenderde, en dat na correctie bleef doen. De persoon over wie hij het heeft, Julian Dehnert, lid van studentenpartij URVU en voorzitter van VU Pride, werd op dat moment zonder zijn weten gefilmd. Dehnert komt uit

‘Niet iedereen kan op dezelfde ‘sterkte’ meepraten’

Hommeles

De VSP werd vorig jaar de op één na grootste partij tijdens de studentenraadsverkiezingen. Binnen de universitaire studentenraad was er onvrede over de manier waarop de VSP campagne voerde. SRVU liet in een statement weten de acties van de VSP ‘gerichte intimidatie richting lhbtq+-studenten’ te vinden. Ook ChangeVU sprak zich uit, en werd toen door de verkiezingscommissie verteld “dat ze moesten oppassen.”

Dubai “waar ze niet bepaald queer-friendly zijn. Het is daar illegaal, mijn familie zou gedeporteerd kunnen worden. Ik ben geout op nationale televisie.” Dehnert ging de maanden daarna niet meer terug naar de VU, omdat de VU volgens hem niks deed aan de situatie. “De VSP kwam weg met het excuus van vrijheid van meningsuiting.” Volgens een woordvoerder van de VU had Uljee een onvolledig aanvraagformulier ingediend waardoor de opname niet goed kon worden voorbesproken. “Daar is niet snel genoeg op gehandeld”, zegt Geurts. “Dat moeten we de volgende keer anders doen.”

Terugdraaien van diversiteitsbeleid

De zoektocht naar toenadering, het afwegen wat je wel of niet kunt zeggen, de polarisatie, het bewaken van het vrije woord... de universiteit is uiteindelijk gewoon de samenleving in het klein. De VSP voelt zich misschien ongehoord, hun gedachtegoed is wijd gedragen: Trump kondigt op (inter)nationale televisie aan dat er vanaf nu maar twee genders zijn, de PVV bejubelt de bezuinigingen op het onderwijs omdat ze het zien als een kans “de activistische woke-cultuur” te bestrijden, topbedrijven draaien hun diversiteitsbeleid terug. In oktober 2023 werd de VU Pride Library gevandaliseerd, en heeft na uitgebreid overleg een slot op de deur gekregen. Volgens Dehnert durfden er in de periode daarna steeds

‘De VSP voelt zich misschien ongehoord, hun gedachtegoed is wijd gedragen’

minder mensen te komen. Inmiddels trekt dat weer wat aan. “Uljee wil die safe space ook nog weg hebben, omdat het mensen zou afschermen van de rest. Maar dit laat zien dat er een plek nodig is waar queer mensen zich veilig kunnen voelen.” Geurts: “Bubbelvorming is niet goed, elke plek moet veilig voelen op onze campus. Maar dat is nog niet altijd zo. Niet iedereen voelt zich overal veilig en soms ben je daar gewoon moe van. Dan wil je even uitdeuken in een omgeving die je niet veroordeelt en waar je jezelf kunt zijn. Daar is niet zoveel mis mee. Ik hoop wel dat we met elkaar het gesprek kunnen blijven voeren over veiligheid en vrijheid. Mijn opvatting van vrijheid is dat je pas echt vrij bent als iedereen vrij kan zijn. Als je veel vrijheid en privilege geniet, heb je wat mij betreft de morele verplichting om extra goed na te denken over je verantwoordelijkheden. Zijn degenen die ik bekritiseer voldoende in staat om weerwoord te bieden? Wees echt en oprecht benieuwd naar elkaar. Probeer van elkaar te leren.” **AV**

VSP-voorzitter **Marlon Uljee** heeft per mail laten weten dat zijn partij zich niet bezighoudt met een houding innemen ten opzichte van ‘(individuele) LHBTI-personen’. Als VSP verhouden wij ons uitsluitend tot het beleid dat voorligt in de USR, wat soms ook identiteitsvraagstukken of LHBTI+-beleid raakt.’

Buiten- toost

Na eindeloze grauwe dagen, na historisch lange zonloze etmalen komt er eindelijk meer licht in de lucht. Deze studenten klinken al op de lente. Buiten Bar Boele aan de De Boelelaan doen ze een peukie en slaan nog wat vitamine D op. Na een moeizame start in coronatijd is het inmiddels elke dag druk. In tegenstelling tot de meeste kroegen is het hier doordeweeks drukker dan in het weekend. (WC)

FOTO
PETER GERRITSEN





**VU HONOURS PROGRAMME
INFORMATION SESSION**

For motivated and eager 1st year students

Join this session: 12 March

More info: vu.nl/honours



CHALLENGE YOUR TALENTS!



Werken bij de VU

Bijdragen aan een betere wereld, door onderscheidend onderwijs en grensverleggend onderzoek. Dat is de ambitie van de Vrije Universiteit Amsterdam. Persoonlijke vorming en maatschappelijke betrokkenheid staan hierbij centraal. Vanuit verschillende disciplines en achtergronden werken wij samen aan innovaties en nieuwe inzichten op het hele wetenschappelijke spectrum.

Aan de VU werken ruim 6.150 medewerkers en volgen ruim 31.000 studenten wetenschappelijk onderwijs. De uitstekend bereikbare VU-campus ligt in het hart van de Amsterdamse Zuidas.

Ben jij geïnteresseerd in werken bij de VU?
Kijk dan op: werkenbij.vu.nl

Werk jij al bij de VU? Hou dan de interne vacatures in de gaten op: interne-vacatures.vu.nl

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

AD VALVAS

JOURNALISTIEK PLATFORM VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT
[WWW.ADVALVAS.VU.NL](https://www.advalvas.vu.nl)

Redactieadres

De Boelelaan 1105
BelleVue, Kamer 1H-43
1081 HV Amsterdam
redactie.advalvas@vu.nl

Hoofdredacteur

Peter Breedveld (interim)

Redactie

Bryce Benda, Nour Khamis,
Emma Sprangers, Welmoed
Visser

Eindredactie

Win Castermans, Emma
Sprangers

Secretariaat en VU-advertenties

Anna Jansen (020) 5985630
secretariaat.advalvas@vu.nl

Art-direction/vormgeving

Rob Bómer – rbbmr.nl

Medewerkers

Yvonne Compier, Dido
Drachman, Peter Gerritsen,
Martijn Gijsbertsen, Bas van
der Schot, Taalcentrum-VU,
Maurice Timmermans, Peter
Valckx, Wout van Zaale

Copyright HOP-kopij

Hoger Onderwijs Persbureau,
Amsterdam

Commerciële advertenties

Bureau Van Vliet
(023) 5714745

Druk

Senefelder Misset,
Doetinchem

ADVALVAS.VU.NL

JOURNALISTIEK PLATFORM VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT

Nieuws, interviews, blogs en achtergrondverhalen

Elke dag actueel op advalvas.vu.nl

Niks missen? Abonneer je op onze wekelijkse Ad Valvas

Mail Update: <https://tinyurl.com/updateadvalvas>



CAMPUS

De VUture-groep is uitgepraat

Niet iedereen hoeft overal over mee te praten, vindt bestuurslid Marcel Nollen. En er komt een tijd dat het praten klaar is, stelde Nynke Rodenhuis bij de afronding van het VUture-project, dat de bedrijfsvoering aan de VU moest stroomlijnen. “Dat steeds terugkomen op eerder genomen besluiten kost veel tijd en is frustrerend.”

PENSIOEN

Vakbondsleden stemmen over sociaal plan

Het sociaal plan is er om de bezuiniging van 60 miljoen op te vangen. In het plan staat onder meer dat medewerkers die maximaal drie jaar van hun pensioenleeftijd zijn verwijderd, aanvragen kunnen indienen om eerder te stoppen. VU-vakbondsleden kunnen tot 14 februari stemmen.

CANCEL CULTUUR

Kamer vreest voor academische vrijheid

De motie die JA21 indiende, waarin de partij het kabinet opeiep om concrete maatregelen voor te leggen aan universiteiten en hogescholen waarmee ze de academische vrijheid kunnen versterken, zorgde voor verdeeldheid binnen zowel de coalitie als de oppositie. “Academische vrijheid is niet hetzelfde als de vrijheid van meningsuiting of de vrijheid van demonstreren.”

ADVALVAS.VU.NL/EN

JOURNALISTIC PLATFORM OF VU AMSTERDAM

News, interviews, blogs, features

Daily updated on advalvas.vu.nl/en

Don't miss out! Subscribe to our weekly Ad Valvas Mail

Update: <https://tinyurl.com/updateadvalvas>



KNOWLEDGE IS POWER

Defence considers academic collaboration

The Ministry of Defence embraces the advice to make more frequent use of knowledge within higher education. The idea is that the knowledge of students, teachers and researchers can make the Netherlands a safer place. This collaboration does require these institutions to improve their knowledge security.

INTERNATIONALIZATION

Did the Education Ministry miscalculate?

It's an ongoing saga: controlling the influx of incoming international students. The Ministry of Education was anticipating an increase in the number of internationals and set aside money for this, but numbers show that there's actually fewer international students coming to the Netherlands. “This could already contribute significantly to achieving the remaining cuts that are planned.”

SCIENCE

Government invests in innovations

The Dutch government plans on investing in researchers with novel innovations. The investment is in the shape of 19 million euros and a two-year programme to help researchers bring their silent vacuum cleaners, lithium-free batteries and other innovations to market.

Fungi startup could clean up Dutch ditches

BY WELMOED VISSER
PHOTO YVONNE COMPIER

Student entrepreneur **Juan Cruz Tubio** wants to use fungi to catch surplus nitrogen from surface water. He has been working day and night to start his company Mycofarming.

'I found out that people actually care about their environment'

How does a software engineer end up in farming? "When I was a kid, I loved nature and biology. But after secondary school, when I had to choose what to study, I thought my life would be easier if I chose computer science, which I also loved.

Being from Argentina, I combined working and studying. I have been working as a software engineer for ten years while studying computer science in the evenings."

What brought you to Amsterdam?

"In 2016, I did an exchange program in Diemen and I loved it. It was a life changer for me: Amsterdam is so clean and green compared to Buenos Aires and it's safe to walk around, even at night. I found out that people actually care about their environment, whereas in Argentina people worry mainly about their survival.

I went back to Argentina and a few years later, in 2020, I started a bachelor's in Artificial Intelligence at VU. It was in the middle of the pandemic. The first two months I studied online from Buenos Aires and then I moved to Uilenstede, but I wasn't even allowed to meet my flat mates."

That must have been lonely. "It was difficult, but gradually the world opened up again and I could meet people and build up a life here."

It still seems like a big leap from computers to fungi. How did mushrooms catch your interest? "I was taking a minor in Neuroscience. One of the topics was the effects

of psychedelics on the brain. I got fascinated by mushrooms and started reading about them. Within a few months, I had read most of the scientific literature on fungi. I read about the role of fungi in the nitrogen cycle and how they can be used to purify water. Suddenly it clicked: I realized fungi might be a solution in catching surplus nitrogen that leaks into the ditches on Dutch farmland."

And that was the start of Mycofarming?

"After reading about a hundred articles, I made a list of the ten best ones and emailed the authors. One of them, Dr Osarenotor from Benin, replied almost immediately. He is doing research on how to use fungi to clean the water in his country. Together, we developed the idea further to use fungi in Dutch ditches."

What does your solution look like? "Our plan is to place floating bags with fungi in the ditches. The water flows through but the nitrogen is bound by the fungi, that feed on it. Later on, the fungi, with the bound nitrogen, can be used as manure to fertilize the land again."

How much of the excess nitrogen can be caught that way?

"If you fertilize farmland, only 30% of the nitrogen is bound by the crops. So normally, 70% leaks into the environment. We think that our fungi can catch about 60% of the total amount of nitrogen, so that means it reduces the leakage from 70% to 10%. But we are still researching this." **AV**



Juan Cruz Tubio
38

2023 - now
CEO of Mycofarming

2021-2023
Software engineer at Code Yellow

2020- now
Bachelor's Artificial Intelligence, VU Amsterdam

2013-2020
Systems Engineering, Buenos Aires

Mycofarming

Mycofarming is a startup that uses fungi to extract pollutants like nitrogen from water. The company currently has four employees and is based in the VU Demonstrator Lab. It currently has a fundraising campaign on: <https://steun.vu.nl/mycofarming>.

‘Being gay helped my integration into Dutch society’

Psychology student **Hsen K.** had to flee his country Lebanon after being arrested in a gay bath house. ‘We still face a lot of violence.’

TEXT AND PHOTOS BY **PETER BREEDVELD**

Lebanon is praised by some as one of the most gay-friendly Arab countries with a vibrant gay scene. There is a law, however, prohibiting sexual relations that ‘go against nature’. And although human rights groups, gay activists and also judges and law makers have been lobbying for abolition of this law, gay people are still being prosecuted and sentenced to prison in Lebanon.

Hsen K. (30), now a third-year Psychology student at VU whose full name is withheld at his request, was arrested in Beirut in 2014 when he attended a gay bath house, the Hammam Al Agha. It was raided by officers of the Moral Protection Bureau, which had received a tip about the ‘possible presence of homosexual individuals. It wasn’t an official gay club. The gay scene in Beirut is very much underground. You hear about where events are held through the internet, closed WhatsApp groups and word-of-mouth.

“There is more acceptance in Lebanon than before, but that’s not saying much”, K. says. “Two women may walk hand in hand in the street, but it’s better not to do so as men. The LGBT+ community still faces a lot of violence.”

There’s a grey area between what is legal and what is not, and that, K. says, is where non-profit organizations operate and fight for the right for gays, lesbians, trans people and other LGBT+ individuals to exist.

Violent arrest

Get-togethers by queers are commonly tolerated by the authorities, with the queer people feeling relatively safe, until they’re not. The night of his arrest, K. and 27 other men had bad luck. They were rounded up and charged with, among other things, ‘intercourse contrary to nature’ and ‘infringement of public morals and ethics’.

K. gives no details of what his arrest and detention were like, but after the interview he sends a link to an article about the arrest. It describes the beating and torturing of the arrested employees of the bath house in order to terrorize the customers, who could hear the beatings and the screams of the employees. Some costumers were beaten themselves by fellow prisoners, humiliated and had their human rights infringed upon by their interrogators.

It was a high-profile case, attracting a lot of media attention and the scrutiny of NGOs, pointing out the illegality of the arrests, the detentions, the treatment of the detainees and the instances of corruption involved.

Shameful

K. was set free after his father paid his bail and awaited his trial in freedom. The affair was “super shameful” for his family, Hsen says. “I come from a very religious family and the arrest was my coming-out. I think they had always suspected I was gay, but we never talked about it. To this day, my father still doesn’t speak to



me. My mother does, and my sister is supportive – a bit. My brother is a total homophobe. He says he accepts me as his brother, but not as a gay man.”

K. doesn’t consider himself a Muslim. “I don’t believe in religion at all”, he says.

His father, who is not without connections, talked to some people with influence and pulled some strings, but couldn’t prevent a lawsuit being filed against K. However, due to the corrupt system, K. says, so far, a trial date has never been set. The case was never dismissed either, so the possibility of a long prison sentence kept hanging over his head.

Four years later, in 2018, K. bought a plane ticket to Amsterdam to visit the city as a tourist. Once in the Netherlands, at the advice of a Facebook friend, he applied for asylum, it was as simple as that.

It was not just the risk of a long prison sentence he fled from, K. says now. It was also the atmosphere of intolerance in his vicinity and the “super controlling” presence of his father. “I had to get out of that house.”

Grindr

“Because everything was documented, I had my indictment and everything with me, my asylum procedure went relatively smooth”, K. says. “After ten months, I was officially given a refugee status.” In those ten months he had seen the inside of a range of asylum centers, as all refugees do. “I went from Ter Apel to Budel,

Grave, Arnhem, Bloemendaal and Bennebroek.”

His integration into Dutch society went quickly. “Being gay helped me”, he says. “At the asylum center in Budel I started using Grindr [a dating app used mostly by queer men, Ed.] to date men living in the area. So I started to get familiar with the local population.” He was living in the same unit with five straight men from Syria, who were somewhat bemused by the quickness with which K. adapted to his new surroundings. Didn’t they use dating apps to meet people? Didn’t he advise them to do so? K. gazes pensively for a short moment. It hadn’t occurred to him, to be honest, he says.

Disturbing news items report on occasional anti-LGBT+ violence at asylum centers, but K. hasn’t had those experiences at the centers where he was staying. “Sometimes people were giving stupid comments which I paid no attention to, but the people working at the asylums were super supportive. We slept in separate rooms and I didn’t spend a whole lot of time at the centers.”

Odd jobs

The possibility was offered at the asylums to take a Dutch language course, but two-hour classes were only given once a week, K. says, so he started learning Dutch by volunteering in a nearby home for the elderly, where he worked the garden. He joined all kinds of activities in which he could meet Dutch people and learn the Dutch language.

Once he had the official refugee status he started doing odd jobs, like working at the local Albert Heijn supermarket. When he moved to Amsterdam, he found a job as a barman in a gay bar. He immediately started to try and go to university. First in Leiden,

‘The arrest was my coming-out’



Maryam
 Irak
 Accountant
 ‘De mensen om me heen hebben me altijd gestimuleerd om door te gaan, om niet op te geven.’

Laat talent weer bloeien. Samen met het UAF.

Wij zetten ons in voor de ontwikkeling van gevluchte studenten en professionals en hun integratie op de Nederlandse arbeidsmarkt. Dat doen we al sinds 1948. We behartigen hun belangen, geven advies en bieden begeleiding en financiële steun. Onze kennis en ervaring delen we met onderwijsinstellingen, werkgevers en gemeenten.

Het UAF helpen kan op veel manieren. Met geld, met tijd of door een actie te organiseren.

Doe je mee? Help vluchtelingen op weg via uaf.nl/help-mee

uaf.nl

Seeking asylum



where he was refused because the degree he had obtained in Lebanon, a bachelor's degree in Human Resource Management, wasn't accepted. Later he applied at VU, where after some delay due to "technicalities" which K. doesn't specify, he could start a bachelor's study in Psychology. He is now in his third year and considers a master's in either Psychopathology or Child Psychology.

He is also part of the board of VU Pride, the rainbow network for students and staff. He is the treasurer, overseeing the financial aspects of the organization. "I'm not hugely involved in the substantive aspects. It's just something I do on the side. I focus on the money, mainly."

Anti-refugee stance

Life in the Netherlands suits him well, he says. "Except for the weather, which I don't like." He also finds Dutch bureaucracy "annoying". "There are so many laws to limit your possibilities." An appeal to be exempted from paying water tax because he's a student, turned out to be a twelve-week-long procedure, which he thinks is absurd. "I was expected to turn in a letter from my parents to prove they don't support me financially. Luckily, Vluchtelingenwerk Nederland wrote a letter for me explaining I am not supposed to have any contact with my family."

The political situation in his new homeland worries him. He says the anti-refugee stance of the current

Dutch government scares him. "I'm afraid they will take away my Dutch citizenship. But as long as we still have our rights, I guess we have to move forward and be hopeful."

He noticed a shift in attitude towards gay people at VU too. "I didn't think LGBT+ people would be attacked verbally at a university campus. VU Pride, whose headquarters were vandalized last year, is now in close contact with security on campus. It's very sad."

K. went into therapy, already when he was still living in an asylum center. "I had nightmares and anxiety attacks, and have sessions every two weeks. I'm almost finishing it now."

He considers himself lucky with "so many Dutch friends, who accept me and make me part of their group. We even celebrated Christmas together."

Hemaworst

He likes Dutch food, especially the Hemaworst, an immensely popular sausage that is one of the trademarks of the Dutch variety store Hema. He says he eats Nieuwe Maatjes twice a week, the fatty, slightly cured herring which is an essential part of Dutch food culture.

But he misses the Lebanese weather, and his mother's cooking. He has asked his mother for her recipe of Adas Bhamod, a typical Lebanese sour lentil soup, consisting of lentils, potatoes and lemon, which he now prepares at his home regularly. "Nothing beats my mother's food." **AV**

I didn't think LGBT+ people would be attacked verbally at a university campus'



Have you ever noticed someone sneaking out of the campus supermarket without paying for their goods? We tracked down self-confessed shoplifters and asked them why and how they get their 'free' lunch.

TEXT AND PHOTO BY NOUR KHAMIS

Confessions of a campus supermarket thief

If you've seen someone steal from the SPAR supermarket on campus, you are not alone. A poll on our Instagram shows that 24% out of 451 voters have witnessed theft there, while another 9% claim to have done it themselves.

Form of resistance

One of the self-confessed shoplifters (the identity of all interviewed people is known to the editors), follows the History and International Studies programme at VU. He says he used to steal cookies, bread, chocolate bars and drinks from the campus supermarket. "It sounds like I'm a serial thief or something, but it's not that bad. It was once every three or four weeks."

He explains that his petty theft feels like a small form of resistance. "I don't feel guilty because they're mega companies with mega profits, so I don't think it's much of a problem for me to take something." The history student says he comes from a poor family, always worked half of a full-time job next to his studies and finds supermarket prices too expensive.

Two others that sometimes steal from the supermarket have similar motivations. "I'm kind of a low-key communist who does not like these big industries that overprice their products and steal business from local producers", says a law student. A philosophy student claims he's just a poor student who wants to save money. The three students have stolen from other supermarkets as well.

Big sleeves

It doesn't take a criminal mastermind to steal something at the self-checkout of a supermarket. The most basic technique is simply not scanning all items. And if there's a random check? "I play the victim card and blame it on stress or not understanding how the system works", says the law student. "If you say the right things, it'll be fine", says the philosophy student. The history student also has an excuse up his sleeve: namely he would say he wanted to pay the unscanned item with a different bank account.

Speaking of sleeves, another tactic for stealing is to hide the items altogether. The law student says she wears shirts with big sleeves to perform a slick vanishing act. She also says that one of the two items she stole on campus was a piece of fruit, because that can easily pass off as your own.

Inside job

While many shoplifters have a strategy for talking their way out of a fine, it may not be their

charm or wit that gets them off easy, but rather the supermarket staff cutting them a break. Many employees at the campus SPAR are students too, and they don't typically fine anyone. "Normally, we would have to fine them for 181 euros, but only the boss does that. The rest does the same as me", says a SPAR employee who prefers to remain anonymous.

When they catch someone, she and her colleagues scan the items that people conveniently 'forgot' to scan to ensure it gets paid for. The employee was told things are taken without being scanned twenty to thirty times per day. At some point, the store management thought it was too much to just be ascribed to stealing customers. "They checked our bags to see if it wasn't us", says the employee.

The most expensive loot someone got away with? Eighty euros worth of liquor, sushi and chips. Although the most peculiar case of theft the employee experienced was the supermarket doormat being stolen.

Insufficient funds

VU student and campus supermarket employee Timothy Böhm says that a common trick is to pay with a card with insufficient balance. "By the time we find out the payment failed, they might already be outside." To stop this, the supermarket does try to have at least one person by the checkout. But sometimes the customer has already run off before the staff catches on.

Customers also discovered a clever 'life hack' to get free coffee on campus. The SPAR University app allows people to save points to get a free coffee. But according to Böhm, some people take advantage of that by telling new supermarket employees about the special offer and then getting the coffee without scanning the one-time QR-code they're supposed to use. They can then use that same code again the next day.

When the employees are not trying to stop snack- and doormat thieves, they apparently have plenty of other weird things to deal with. "Someone once walked in, threw up and then went out again", says an employee. Apparently, there was also a bit of a rodent problem after the store was closed for two weeks during Christmas. "A customer bought some milk bread that was eaten by a rat and contained rat residue. It was very disgusting and he got a refund. We do way more checkups now because of that", says Böhm.

I don't feel guilty because they're mega companies with mega profits'

Supermarket theft

Our Instagram poll results are very similar to research by consultancy firm Q&A Retail, with an identical 9% admitting to shoplifting and 29% having witnessed it - showing customers on campus are neither more nor less likely to shoplift than the average supermarket customer. We were not able to ask SPAR to react, as they denied our request for an interview.



VUVERENIGING

Voor vrienden van de VU

De oprichters van de VUvereniging wilden in 1879 een andere universiteit in Nederland. Los van de overheid, voor eigen keuzes met een eigen kompas. Een universiteit die staat voor rechtvaardigheid, medemenselijkheid en verantwoordelijkheid voor elkaar en voor de wereld. Zo ontstond de bijzondere universiteit waar iedereen welkom is: de Vrije Universiteit.

De VUvereniging subsidieert jaarlijks met 1 miljoen euro bijzondere projecten en activiteiten op het snijvlak van onderzoek, onderwijs, zorg en maatschappij. Daarnaast organiseren we verrassende en inspirerende evenementen.

De VUvereniging is een maatschappelijk netwerk voor vrienden van de VU.

Lid van de VUvereniging ben je al voor €10 per jaar.

Je bent van harte welkom.

www.vuvereniging.nl

Lid worden kan hier



UNIVERSITY STUDENT COUNCIL

usr@vu.nl | [instagram@vu_usr](https://www.instagram.com/vu_usr) | HG StudentenDOK, room OD-12



The university student council is the representative participation council of and for students of VU Amsterdam. The council concerns itself mainly with the quality and accessibility of education at VU Amsterdam and with the student policy of this university. The council consults with the executive board periodically.

Every student should feel seen and valued

For as long as I can remember, I've been the kind of person who wants to make things better. Whether it's helping a friend, organizing a group project, or being the person who needs to step up, I've always found joy in making things work for the people around me. Joining the student council felt like a natural next step — a way to use my voice and energy to make a difference for my peers at VU. Moving to Amsterdam and joining the Vrije Universiteit as a third-year Political Science student has given me a chance to make a meaningful impact. Growing up in Atlanta, I later moved to France and spent several years in Paris, an experience that shaped my perspective and taught me the value of community across cultures. That's why I chose to step up and be part of the university's student council. An issue close to my heart is the upcoming

I want the 3F merger to slay

merger and its impact on our faculties. It's a big deal, and I'm committed to ensuring that the process represents all three faculties fairly and thoughtfully. This is more than just administrative work; it's about making sure every student feels seen and valued in the new structure. In short, I want this merger to slay. One of the most important things I want to achieve is growing awareness about the council. I'm especially passionate about using social media as a tool to connect with students, share what we're working on, and create a space where everyone feels their voice matters. From working on elections to utilizing social media, I'm determined to make sure the student council isn't just something you hear about during voting season. I want it to feel accessible and real for every student at VU — whether you're a first-year figuring things out or a PhD student juggling a million responsibilities.



Morgan Deneubourg
Communications Coordinator
usr.morgan.deneubourg@vu.nl

What's going on

A selection of the topics that the USC is currently considering or negotiating.

- **Elections** (20% voters turnout hopefully)
- **Merger** (3 Faculties → 1 Faculty)
- Expanding our **social media**

Houd rekening met elkaar, ondanks de verschillen

Heb je als VU-medewerker of promovendus te maken met ongewenst gedrag op de werkvloer? Dan kun je dit met je leidinggevende of HR-adviseur melden en bespreken. Kan je dat niet of wil je je situatie liever eerst vertrouwelijk bespreken, dan kun je ook naar een vertrouwenspersoon stappen. De vertrouwenspersoon speelt een cruciale rol in het bevorderen van een veilige en open werkcultuur op de VU.

De vertrouwenspersoon kan je opvang, informatie, ondersteuning en nazorg bieden om het probleem informeel op te lossen of om een formele klacht in te dienen. Wat je deelt is vertrouwelijk en er wordt niets zonder jouw toestemming en medeweten gedaan. Binnen de VU zijn meerdere vertrouwenspersonen werkzaam. Benieuwd naar wie ze zijn en wat hun taken zijn? We vragen het aan twee centrale vertrouwenspersonen Mariëlle Rozemond en Sandjai Bhulai.

Mariëlle werkt inmiddels 30 jaar bij de afdeling Arbo & Milieu van de VU als arbo-adviseur en is sinds 2007 ook vertrouwenspersoon voor medewerkers. In die hoedanigheid maakt zij ook deel uit van het expertteam veiligheid met medewerkers van verschillende disciplines die betrokken zijn bij allerlei veiligheidsaspecten op de VU. Sandjai is hoogleraar Business Analytics en vertrouwenspersoon binnen de VU.



Sandjai:
"De vele culturen, achtergronden, verschillen en gewoontes op de VU vragen erom dat we goed rekening met elkaar houden"

Hij is goed bekend met de hiërarchie, de machtsverhoudingen en de verschillende belangen binnen de academische wereld. Deze kunnen soms zorgen voor gevoelens van sociale onveiligheid. Bhulai en Rozemond willen die veiligheid vergroten.

Waarom ben je vertrouwenspersoon geworden?

Sandjai: Dat ik hoogleraar ben geworden is deels toe te schrijven aan talent, maar ook door een stimulerende omgeving, de mensen die ik heb ontmoet. Ik weet als geen ander hoe belangrijk het is om een goede broedplaats te hebben waarin je jezelf op een prettige en veilige wijze kunt ontwikkelen. Helaas zijn er plekken waar dat nog niet zo is. In de rol van vertrouwenspersoon draag ik graag bij om dat te veranderen.

Vanwege mijn eigen achtergrond krijg ik regelmatig meldingen van internationale

medewerkers en studenten. Voor hen is het vaak lastig om ongewenst gedrag als zodanig te herkennen. Het gevolg daarvan is dat ze pas bij mij komen wanneer er al te veel is gebeurd. Dat betekent dat je ook aan de voorkant, dus voordat zaken escaleren, aandacht moet besteden aan wat ongewenst gedrag is, wat je ertegen kunt doen en waar mensen terecht kunnen.

Wat doet een vertrouwenspersoon bij de VU?

Mariëlle: Het onderwerp sociale veiligheid staat de laatste jaren hoog op de agenda en medewerkers weten de vertrouwenspersoon beter te vinden als ze ongewenst gedrag ervaren hebben. 14 jaar geleden kregen we zo'n acht meldingen per jaar, nu zijn het rond de 130. Sociale veiligheid lijkt soms een beetje een containerbegrip. In de Arbowet wordt gesproken over ongewenst gedrag. Daaronder valt pesten, discriminatie, agressie en intimidatie, waaronder



Mariëlle:
"Mensen hebben niet altijd een goed inzicht in het effect van hun houding en hun woorden op anderen. Door dat met elkaar te bespreken ontstaat vaak al meer onderling begrip"

seksuele intimidatie. Dat lijkt helder, maar het kent nogal wat grijstinten. Wat voor de een ongewenst is, hoeft dat voor een ander niet te zijn.

We hopen dat medewerkers die ongewenst gedrag ondervinden daar niet te lang of alleen mee rond blijven lopen. Ook als iemand onzeker is of het bijvoorbeeld wel ongewenst gedrag is, ben je welkom bij ons. We zijn er voor de melder en zijn vanuit die positie partijdig; we bemiddelen niet en doen ook geen onderzoek, want dan komen we tussen de partijen in te staan. We bieden melders een veilige plek en ondersteunen hen om een goede oplossing te vinden.

Sandjai: Veel gevallen hebben te maken met communicatie, met luisteren naar iemand en daar adequaat op reageren. Sommige mensen voelen zich in gesprekken snel aangevallen en nemen dan een verdedigende houding aan. Een goed en open gesprek lost dan al vaak veel op. Spreek je daarin niet alleen uit over wat er is gebeurd, maar ook wat het met je doet. Zo van: "Hé, je gaat over mijn grenzen heen en nu ga ik met een vervelend gevoel naar huis." Dat geeft de ander de mogelijkheid om daarop te reageren. Zoals: "Ik had me niet gerealiseerd dat ons gesprek dit bij je oproep. Dat vind ik vervelend, sorry daarvoor. Hoe kunnen we het anders doen?"

Leiden meldingen ook altijd tot een oplossing?

Mariëlle: Nee, niet altijd. Soms leiden meldingen tot formele klachten, maar gelukkig kunnen veel kwesties laagdrempelig en praktisch worden opgelost. Bijvoorbeeld door een lastig gesprek vooraf te oefenen en een melder te leren hoe je op een constructieve manier feedback aan elkaar

geeft. Dat is nog niet voor iedereen even makkelijk. Het nieuwe aanbod van de workshop TeamUp (zie kader) speelt hier goed op in. Hiermee kunnen teams aan de slag met hun onderlinge samenwerking en communicatie aan de hand van de vier principes van de Art of Engagement. Een goed feedbackgesprek met een kop koffie kan de lucht vaak al flink klaren. Mensen zijn er meestal niet op uit om de ander bewust te kwetsen, maar hebben ook niet altijd goed zicht op het effect van hun houding en woorden op anderen. Door dat met elkaar te bespreken ontstaat vaak al veel meer begrip.

Zijn mensen gevoeliger geworden of komt er nu meer naar buiten?

Sandjai: Ik vind het moeilijk om de vinger echt op de zere plek te leggen. Ik denk zeker dat mensen, mede door de grote zaken die in het nieuws zijn gekomen, zich meer bewust worden wat er gebeurt en niet door de beugel kan. Daarnaast hebben bewegingen als *Black Lives Matter* dat bewustzijn ook vergroot. Bovendien hebben we nu te maken met grote conflicten tussen Rusland en Oekraïne en Israël en de Palestijnen. Deze zaken leggen nieuwe verhoudingen bloot en brengen veel emoties met zich mee. Onze antennes daarvoor zijn steeds breder ingesteld. Ik denk dat we vooral vaardiger moeten worden in onze gesprekstechnieken en beter bedacht moeten zijn op gevoeligheden. Zeker omdat we een hele diverse universiteit zijn en ook willen zijn. De vele culturen, achtergronden, verschillen en gewoontes vragen erom dat we goed rekening met elkaar houden. En we moeten nog beter kijken wie we op leidinggevende posities zetten. Want leidinggevend hebben een belangrijke rol en voorbeeldfunctie als het gaat om sociale veiligheid.



Hulp- en meldpunten
Ervaar je ongewenst gedrag? Weet waar je terecht kunt!



Active Bystander
In de Active Bystander training krijg je concrete handvatten om gedrag waar je je niet prettig bij voelt aan de orde te stellen. Kijk bij: Training per thema



Workshop TeamUp
Met de workshop TeamUp kunnen teams hun onderlinge samenwerking en communicatie onder de loep nemen en versterken aan de hand van de vier principes van Art of Engagement. Met collega's, maar ook met klanten, studenten en stakeholders.



VU Gedragscode
De VU Gedragscode geldt voor al het gedrag dat op de VU plaatsvindt en het gedrag dat in het kader van werk of studie buiten de campus of online plaatsvindt.

Redactie Personeelspanna > HRMAM
Interview > Johan Vlasblom
Vormgeving > Designstudio VU



The Brutalist

Rialto VU

Nieuwe Universiteitsgebouw
De Boelelaan 1111

The Brutalist

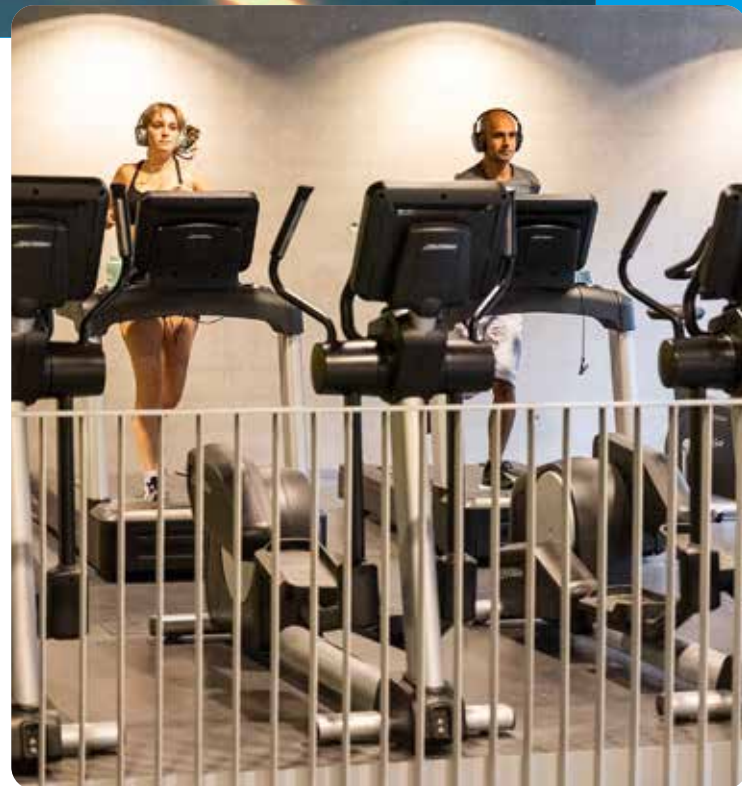
Draait vanaf donderdag 13 februari

Check de agenda en speeltijden op rialtofilm.nl

Dit is een film van grootse proporties. We zien hoe de visionaire Hongaars-Joodse architect László Toth het verwoeste naoorlogse Europa omruilt voor de *American dream*. Hij krijgt de kans om een oude leeszaal om te bouwen tot een hypermoderne bibliotheek. Maar daarbij raakt hij verstrengeld in een web van macht en nalatenschap. Dit meeslepende verhaal over antisemitisme en de niet-geassimileerde immigrantenervaring is de vierde film van regisseur Brady Corbet. *The Brutalist* heeft inmiddels vele prijzen in de wacht gesleept, waaronder drie Golden Globes en de Zilveren Leeuw voor beste regie. Met Adrien Brody, Felicity Jones en Guy Pearce in de hoofdrollen.

Isis van der Knaap, online marketing

RIALTO
VU



Merijn Soeters

Kom in beweging

Veel medewerkers hebben dit jaar de weg naar Sportcentrum VU weer gevonden. Wil je net zoals zij gezond het nieuwe jaar in? Sluit een abonnement af en ga een jaar onbeperkt aan de slag. Om vanaf 1 januari 2025 onbeperkt te sporten op een van beide locatie heb je een nieuw abonnement nodig. We vragen 25 euro hiervoor en wij bieden het volgende:

- 1 jaar lang onbeperkt sporten (fitness en groepslessen)
- Een gratis intake voor fitness
- Een gratis Sportcentrum VU-handboek

Studenten kunnen kiezen tussen verschillende abonnementen tegen een gunstige studentenprijs.

Caroline Altona, communicatie & marketing

Sportcentrum | **VU**

Sportcentrum VU

VU campus (OZW-gebouw)
Boelelaan 1109
020-5983656

maandag-vrijdag:
12-20 uur
zaterdag en
zondag: gesloten

Uilenstede
Uilenstede 100
020-5985090

maandag-vrijdag:
08-23 uur
zaterdag en
zondag: 10-18 uur
sportcentrumvu.nl



Tessa Posthumus de Boer

Bomba pop

VU Griffioen

Nieuwe Universiteitsgebouw
De Boelelaan 1111

Amsterdam Klezmer Band Bomba pop

Dinsdag 25 maart
Aanvang: 20 uur
Toegang: 17 euro voor studenten, 7,50 euro voor VU-medewerkers
griffioen.vu.nl

Het geheime recept van de Amsterdam Klezmer Band? Je neemt wat klezmer, een snufje jazz, een scheutje Balkan, een flinke dosis energie, en nog meer geheime ingrediënten die ik niet met je mag delen. Brass, contrabas, accordeon en percussie versterken elkaar met pulserende grooves vol subtiele maar rauwe energie. Voor hun nieuwste album *Bomba pop* werkten ze samen met Ulf Lindemann, ofwel Dunkelbunt, een bekende dj-producer uit Wenen. Dit wil je live meemaken. Een avond Amsterdam Klezmer Band wordt een avond die je optilt, dat kunnen we je beloven.

Femke Idzes, marketing

VU | **GRIFFIOEN**



Koosjer in de Pijp



SFEER Informeel, rustgevend, schoon en overzichtelijk. Comfortabele, fluwelen stoelen. Een uniek koosjer restaurant, zo prijst het zichzelf aan. Koosjer houdt in dat het voedsel volgens de joodse godsdienstige voorschriften wordt bereid. Mooi dat zoveel nationaliteiten dit restaurant weten te vinden. Om veiligheidsredenen moet je voor binnenkomst eerst aanbellen.

ETEN Mijn vriendin en ik bestellen als hoofdgerecht een schnitzel met friet en kebab met rijst. Het vlees is lekker gekruid, de schnitzel goed krokant. De rijst is niet bijzonder smaakvol, de friet wel.

BEDIENING Heel vriendelijk, ze houden wel van een praatje.

TIP Probeer wat Israëliëse voorgerechten, zoals de *meat hummus* en de geroosterde aubergine, heerlijk en gezond.

AANRADER Zeker, als je van een rustig, schoon en informeel restaurant houdt.

PRIJS Gemiddeld, het koosjere vlees is wel duurder. De dieren worden op een speciale manier geslacht, zo pijnloos mogelijk.

Hester Zijlstra, student Conservation and Restoration of Cultural Heritage

Machane Yehuda

Albert Cuypstraat 165
machaneyehuda.nl



Wil je ook GRATIS ETEN, in ruil voor een restaurant-recensie? Mail naar redactie. advalvas@vu.nl.

Royaal cadeau

Het was voor mij een primeur, toen er een Bijenkorfbon van 75 euro onder het pakpapier met rendiermotief vandaan kwam. Zo'n royaal cadeau laat je niet onbenut, en zo liep ik voor het eerst door een van de draaideuren die uitkijken op de Dam.

Daar betrad ik een marmeren vloer van wat zich nog het best laat omschrijven als de ontvangstzaal van een statig paleis. Op glanzende deskjes stonden parfummetjes die ruimte vulden met een kunstmatig zoet aroma. Minstens even onnatuurlijk was de glimlach op het gezicht van de drielidig aangeklede medewerkers. Of nee, lakeien, zo aan weerszijden van het gangpad.

Ja, de klant is koning, maar de Bijenkorf tilt dat adagium naar een hoger niveau. 'Daar is de klant koningin,' staat op de website van zijn eigen Stichting Cultureel Erfgoed. 'De verkoopster loopt met haar mee door de winkel, de loopjongen brengt het artikel naar de kassa annex paktafel. En de aankopen worden, indien gewenst, thuisbezorgd om daar te worden afgerekend.'

Hoe levensecht het Tweede Paleis op de Dam haar 'koninklijke behandeling' ook maakt - en hoe graag de koningin ook in dit sprookje wil geloven, er is één smetje. Een doorn in het oog, een kras op haar kroon. De klant.

Die banjert vanuit de regen zo de paleiszaal in. Vertrapte Adidas'jes stempelen schoenzoolvormige bruine plasjes op de gladgeboende tegels. De geur van roosjes wordt verdrongen door natte hond. En de lakeien doen niks.

Dus de koningin knijpt een oogje dicht, om de klant niet te hoeven zien. Om zichzelf niet te hoeven zien. Met het andere oog speurt ze naar dure kledij, waarmee ze zich onderscheidt van dat klootjesvolk. Hoe exclusiever het merk, hoe dieper Hare Majesteit in de buidel wil tasten.

Hoe doen ze het toch? Ik vraag het me oprecht af. Hoe weten de Gucci's en Prada's van deze wereld de economische natuurwetten - stijgt de prijs, dan daalt de vraag - te tarten? Wanneer hebben ze ons zo gehersenspoeld dat we ons vrijwillig blauw betalen om in hun logo's rond te paraderen als wandelende reclamezuil? Het begint zelfs al voor we de kleding aantrekken. De kassalakei stopte mijn aankoop in zo'n witgele Bijenkorftas, die ik de rest van de dag belangeloos met me meedroeg.



De laatste paar euro's op mijn tegoedbon besteedde ik in het meest ongezellige restaurant dat ik ooit had gezien, op de bovenste verdieping. Onder een laag plafond krioelde het van de klanten. Allemaal met dezelfde witgele tasjes honing. Het geparfumeerde sprookje wordt verdrongen door een naar natte hond stinkende realiteit: de Bijenkorf telt maar één koningin. De rest is werkster.



Wout van Zaale
tweedejaars media
& journalistiek



Dido Drachman
illustrator
en striptekenaar